

Dyssydent

A gdy pretensyi swoich Dyssydent zanjecha?
Więc daremna Polaków z tych związków pociecha.

Katolik

Już nie rychło w sam ten czas przyprowadzić zapory,
Kiedy już złodziey woły wykradnie z obory.
Nie lada plastrem ranę smertelną zagoi
Tak obród (sic) Dyssydentów złości nie zagoi (sic).
Więcey bym ia rzekł! Na to pomnę, żem w Warszawie.
Wolę zamilczeć, niżli szwankować na sławie.

Dyssydent

Ja żem stronę przeciwną trzymał, wybacz panie!
Czynilem to dla tego, bym wyczerpał zdanie
Naszych Polaków. Jednak niech to nic nie drażni
Łaskawey zawsze przy mnie Wć Pana przyiaźni.

Katolik

I ia wzajem Wć Pana za dyskurs przydługi
Przepraszam, oddając się na iego za usługi.

Др. Иван Франко.

Причинок до питання про час появи „Історії Руссов”.

При нагоді рецензії на брошуру Л. Майкова „Къ вопросу объ Исторіи Руссовъ“ розповів проф. М. Грушевський в IV-ім томі Записок наук. товариства ім. Шевченка [стор. 188—190] про згоди Ол. Лазаревського і В. Горленка, що відкрита коло 1828-ого року „Історія Руссов“, приписувана якийсь час архієпископови Георгію Кониському, вийшла з патріотичного українського роду Полетик.

Як відомо — Ол. Лазаревський висказав [1891 року] згоду, що „Історію Руссов“ написав Григорій Полетика [род. 1725 ум. 1784] а може доповнив її син его Василь Полетика [род. 1765 ум. 1845]; — знов же В. Горленко висказав [1893 року] гадку, що цілу „Історію Руссов“ написав Василь Полетика. Від часу, як проф. Грушевський надрукував згадану рецензію в IV томі Записок, зайшло хіба те нове в сім спірнім питанню, що Ол. Лазаревський згодив свій з року 1891-ого про авторство Григорія Полетика і час появи „Історії Руссов“ ставить

уже певнійше — коло 1770 року [„Презніе изыскатели малорусской старины“ в „Киѣвск. Старинѣ“, 1894, XII, стор. 350] — хоч доси ще нового доказового матеріалу не оголосив.

Яким там способом і рішить ся цікава та справа, ми знайшли нагоду подати малий причинок що-до часу появи „Історії Руссов“. В. Горленко в статі „Изъ исторіи южно-русскаго общества начала XIX вѣка“ [Киѣвская Старина з р. 1893, том XL], викомбінуючи час появи „Історії Руссов“, пише в двох місцях згаданої статі: на стор. 61-ій: „...появилась она [„История Руссов“] в обращеніи между 22 и 29 годовъ, около 1825 года, и къ тому же времени, какъ мы думаемъ, только и была окончена авторомъ“ — а на стор. 72-ій: „...кончена, надо думать, въ половинѣ двадцатыхъ годовъ...“

Бібліотека товариства „Просвѣта“ у Львові має одну рукопись „Історії Руссов“ — до речи кажучи, з текстом [після напробного порівняня] дуже маленько відмінним від надрукованої Бодянским. Як свідчать замітки на заголовнім листі, унизу під заголовком, рукопись сю подарував 1872 р. Українець Яків Пугач пок. Володимирови Ганкевичеві [„на споминок“], В. Ганкевич дав її пок. писателеви Омелянови Партицкому, той знов дав її молодому історику пок. Корнилови Заклинському, а брат Корнила Роман Заклинський передав її 1890 р. до бібліотеки „Просвѣти“. Отже ся рукопись [in folio, на синьому папері з водним знаком: 1817]¹⁾ має заголовок: „Исторія малороссійская. Сочиненная Г. Архієпископомъ Бѣлорускимъ Георгіємъ Конискимъ въ „.....“ Годѣ: переписана 181: Году.“ Ся дата перенисаня „Історії“ усуває здогад В. Горленка, що мов-то „Исторія“ була закінчена Василем Полетикою в половині 1820-их років. Як бачимо, була она скінчена уже перед 1819-им роком.

Ів. Белей.

¹⁾ При сій нагоді до речи буде сказати, що аналогічну звістку подав пам д. О. Кониський: р. 1853 у дідича Іскри бачив він в Золотоношському повіті копію Історії Русів з водним знаком 1809 р. *Ред.*